

У разі, якщо при виявленні недостачі, ушкодження або зіпсування вантажів, перевізник і вантажовідправник або вантажоодержувач не дійшли згоди у визначенні їх причин і суми, на яку зменшилась вартість вантажу, на вимогу перевізника, вантажовідправника чи вантажоодержувача проводиться експертиза компетентними організаціями чи фізичними особами.

Експертиза проводиться у присутності представників перевізника і вантажовідправника. Результати експертизи оформляються актом. Акт експертизи підписується експертами й особами, які були присутні при проведенні експертизи.

Якщо вантажоодержувач не може прийняти вантаж від перевізника у річковому порту (терміналі) призначення, що вказаний у внутрішньому коносаменті, інший пункт призначення та умови доставки вантажу визначаються за погодженням з вантажовідправником.

Якщо перевізник не одержав від вантажовідправника відомостей про зміну річкового порту (терміналу) призначення вантажу або не згоден з новими умовами доставки вантажу, він зобов'язаний повернути вантаж вантажовідправнику. Вартість перевезення вантажу при його поверненні сплачує вантажовідправник.

Після розвантаження вантажу в річковому порту (терміналі) призначення та перевірки вантажу, у разі відсутності зауважень, вантажоодержувач отримує вантаж та підписує внутрішній коносамент.

У випадку наявності у вантажоодержувача зауважень щодо кількості та/або стану вантажу (нестача або пошкодження вантажу), вантажоодержувач може відмовитися від отримання вантажу із зазначенням про це у внутрішньому коносаменті (вказує вичерпну інформацію про причини відмови від одержання вантажу).

У випадку, якщо нестача або пошкодження вантажу не могли бути виявлені при звичайному способі приймання вантажу, то вантажоодержувач може заявити (подати претензію) про виявлену нестачу або пошкодження вантажу в письмовій формі не пізніше, ніж через сім календарних днів з моменту отримання ним вантажу.

В такому випадку вантажоодержувач повинен довести, що нестача або пошкодження вантажу було допущено при здійсненні перевезення.

У інших випадках перевізник несе відповідальність за втрату, нестачу або пошкодження прийнятого для перевезення вантажу відповідно до чинного законодавства, якщо не доведе, що втрата, нестача або пошкодження сталися не з його вини.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003р. № 436-IV (із змінами) / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2003р. № 11, стор.303, стаття 462.
2. Кодекс торговельного мореплавства України: Закон України від 23 травня 1995р. № 176/95-ВР (із змінами) / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1995р., № 47, стаття 349.
3. Про внутрішній водний транспорт: Закон України від 3 грудня 2020р. № 1054-IX (із змінами) / Верховна Рада України. *Офіційний вісник України*. 2021р. № 4, стор.11, стаття 201.
4. Про затвердження Правил перевезення вантажів, пасажирів і багажу внутрішнім водним транспортом: наказ Міністерства інфраструктури України від 15 квітня 2022 р. № 220 / Міністерство інфраструктури України. *Офіційний вісник України*. 2022 р. № 50, стор.81, стаття 2850.
5. Про затвердження Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України (із змінами): наказ Міністерства транспорту України від 16 лютого 2004р. № 91. / Міністерство транспорту України. *Офіційний вісник України*. 2004р. № 30, том 2, стор. 498, стаття 2049.

Крайник Г.С.

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права та публічного управління
Житомирського державного університету імені Івана Франка

РЕФОРМА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ ЯК ВИМОГА ДО УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЧЛЕНСТВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Європейська Рада на саміті у Брюсселі 23 червня 2022 р. надала Україні статус кандидата в Європейський Союз.

Цей статус має низку переваг: доступ до європейських структур, фінансова допомога та

підтримка у вигляді грантів, кредитів. Водночас Єврокомісія дала Україні сім рекомендацій, виконання яких не прив'язане до вже ухваленого рішення, але від них залежать подальші етапи, пов'язані із членством у блоці [1].

Але Україна має провести декілька важливих реформ. Україні рекомендовано вжити таких кроків:

- ухвалити та впровадити законодавство про процедуру відбору суддів КСУ, включаючи процес попереднього відбору на основі оцінки їхньої чесноти та професійних навичок, відповідно до рекомендацій Венеціанської комісії;

- завершити перевірки чесноти кандидатів у члени Вищої ради юстиції Радою з етики та відбору кандидатів до Вищої кваліфікаційної комісії суддів;

- посилити боротьбу з корупцією, у тому числі на високому рівні, шляхом активних та ефективних розслідувань, а також забезпечити динаміку судових справ та винесених вироків; завершити призначення нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та призначити на посаду нового директора Національного антикорупційного бюро України;

- забезпечити відповідність законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам Групи з фінансових заходів; ухвалити комплексний стратегічний план реформування всього правоохоронного сектора;

- запровадити антиолігархічний закон з урахуванням майбутнього висновку Венеціанської комісії з відповідного законодавства;

- ухвалити закон про ЗМІ, який погоджує законодавство України з Директивою ЄС про аудіовізуальні медіапослуги та надає повноваження незалежному медіа-регулятору;

- завершити реформу законодавчої бази щодо національних меншин.

Президент Володимир Зеленський запевнив, що всі рекомендації будуть виконані: *«Має якнайшвидше розпочатися оцінка Єврокомісією нашого прогресу в інтеграції. А наступного року маємо вийти і на ясність у головному питанні: коли зможемо розпочати переговори щодо членства»*.

Розглянемо рекомендацію «ухвалити та впровадити законодавство про процедуру відбору суддів КСУ, включаючи процес попереднього відбору на основі оцінки їхньої чесноти та професійних навичок, відповідно до рекомендацій Венеціанської комісії».

Україна має нарешті розпочати призначення фахових суддів до КС, а для цього запровадити систему попереднього відбору суддів. А у судовій реформі ЄС чекає перевірки/чистки Вищої ради правосуддя та створення нової Вищої кваліфікаційної комісії суддів України [2].

Венеціанська Комісія надала висновок до законопроекту України № 7662 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсній основі».

Венеціанська комісія дала низку ключових рекомендацій:

- внести до законопроекту пункт, що передбачає обмеження терміну міжнародної участі у процесі відбору суддів **Конституційного суду України** (далі – КСУ);

- передбачити певний термін повноважень міжнародних членів **Дорадчої групи експертів** (далі – AGE) та їхнє призначення офіційним актом органу влади України;

- спростити процедуру обрання парламентом члена AGE, щоб не паралізувати установу;

- передбачити обрання чи призначення заступників членів (принаймні для міжнародних учасників);

- передбачити, щоб критерії обрання чи призначення суддів КСУ враховували норми гендерної рівності;

- методологія AGE з оцінки моральних якостей та дієздатності має ґрунтуватися на передовому міжнародному досвіді;

- передбачити у законі рішення у випадках, коли AGE не може ухвалити рішення;

- встановити терміни проведення процедури відбору та подання кандидатів на посаду судді до органів, що призначають суддів;

залучати громадянське суспільство до процесу відбору кандидатів у судді КСУ із завданням надання інформації та відгуків про кандидатів [3].

Рекомендація Венеційської комісії полягає (п. 60) полягає в тому, що з-поміж членів AGE має бути не шість, а сім, сьомий член має бути призначений за міжнародною квотою: «60. For as long as the AGE will be operating with international members, the number of AGE members should be increased to

seven in order to prevent a stalemate in the decisions. The seventh member should be on the international quota» [3].

Наприкінці 2022 р. Президент України підписав Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах», де у ст. 10-2 «Дорадча група експертів» визначено не сім, а шість членів AGE [4].

Висновок. Вбачається, що для вступу України до складу ЄС важливим є дотримання п. 60 рекомендацій Венеційської комісії, які стосуються ст. 10-2 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах» від 13 грудня 2022 р. Для прискорення вступу України в ЄС необхідно внести зміни у ст. 10-2 зазначеного Закону України, де вказати кількісний склад експертів – сім, а не шість, як зараз.

Список літератури:

1. Членство в ЄС: які вимоги до листопада має виконати Україна. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/11/02/infografika/polityka/chlenstvo-yes-yaki-vymohy-lystopada-maye-vykonaty-ukrayina>.

2. Сидоренко С. Кандидат авансом: 7 вимог, які має виконати Україна, щоб ЄС не скасував її новий статус. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/06/18/7141516/>.

3. European commission for democracy through law (Venice commission). Strasbourg, 23 of Noveber, 2022. Urgent opinion # 1109/2022 on the draft law «On amending some legislative acts of Ukraine regarding improving procedure for selecting candidate judges of the Constitutional Court of Ukraine on a competitive basis». URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2022\)054-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2022)054-e).

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах: Закон України від 13 грудня 2022 р. № 2846-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2846-20#Text>.

Кузніченко О.В.

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільного та трудового права
Одеського національного морського університету

Пальченко А.А.

старший викладач кафедри морського права
Одеського національного морського університету

ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ МОРСЬКОГО ПРАВА КРАЇН ЄС НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО МОРСЬКОГО ПРАВА

Морське право, це самостійна галузь права, яка регулюється міжнародними нормами та визначає майнові, цивільні відносини, в яких присутній іноземний елемент, що виникають у процесі міжнародного економічного обороту та пов'язані з використанням моря, як основного об'єкту, з розвитком мореплавства і міжнародної морської торгівлі. Для регулювання відносин, які виникають в цих областях діяльності, поступово вироблялися загальні норми міжнародного морського права, яким пропонувалося регулювати ці відносини.

Морські перевезення різних вантажів у різних напрямках стали однією з причин росту і могутності морських держав, в тому числі, і України. З часом з'явилися морські судна складних конструкцій, які були призначені для використання у морі для різних цілей. Діяльність держав у Світовому океані зв'язувалася не тільки з морською торгівлею, і з морськими промислами, науковими дослідженнями, морським буксируванням, боротьбою з піратством, веденням воєнних дій та інше. Ця діяльність держав в морських просторах зобов'язувала їх піклуватися про вироблення таких правил поведінки у Світовому океані, які б сприяли прогресу людства [1].

Слід зазначити, що морське право України є комплексною галуззю права, тому що воно містить у собі ряд правових норм, які встановлені і санкціоновані державою, а також вхідні в інші галузі законодавства та притаманно вважати, що воно не може носити самостійного характеру. Але, необхідно зазначити про його самостійне місце в правовій системі України.